

N á v r h

ZÁKON

ze dne 28. listopadu 2019,

kterým se mění zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením

Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 141/2012 Sb., zákona č. 331/2012 Sb., zákona č. 306/2013 Sb., zákona č. 313/2013 Sb., zákona č. 329/2014 Sb., zákona č. 140/2016 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 301/2017 Sb., a zákona č. 228/2019 Sb., se mění takto:

Čl. I

1. V § 6 odst. 1 se zrušují slova „**starší 1 roku**“.
2. V § 9 odst. 5 písm. a) bodu 2 se zrušuje slovo „**nebo**“.
3. V § 9 odst. 5 písm. a) se zrušuje bod 3.
4. V § 34 odst. 1 se zrušují slova „**starší 1 roku**“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Na právní vztahy přede dnem nabytí účinnosti nového právního předpisu se vztahují dosavadní právní předpisy.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o sociálních službách

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění zákona č. 29/2007 Sb., zákona č. 213/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 247/2008 Sb., zákona č. 479/2008 Sb., zákona č. 108/2009 Sb., zákona č. 206/2009 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 347/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 366/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 331/2012 Sb., zákona č. 384/2012 Sb., zákona č. 401/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 306/2013 Sb., zákona č. 313/2013 Sb., zákona č. 101/2014 Sb., zákona č. 254/2014 Sb., zákona č. 189/2016 Sb., zákona č. 56/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 222/2017 Sb., zákona č. 200/2017 Sb., zákona č. 335/2018 Sb., zákona č. 47/2019 Sb., se mění takto:

Čl. III

1. V § 7 se odst. 3 zrušuje.

Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 3.

Čl. IV

Přechodné ustanovení

Na právní vztahy přede dnem nabytí účinnosti nového právního předpisu se vztahují dosavadní právní předpisy.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. V

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2022.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

1. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením garantuje osobám se zdravotním postižením a) příspěvek na mobilitu a za b) příspěvek na zvláštní pomůcku. Těmto osobám také zákon přiznává nárok na průkaz se zdravotním postižením. Zákon také dále upravuje podmínky nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením. Aktuální právní úprava kromě jiných podmínek garantuje v první větě zmíněné příspěvky a zdravotní průkaz v obecných případech osobám starším minimálně jednoho roku. V případě mobilních pomůcek mají právo na příspěvek na některé speciální pomůcky osoby starší 3, případně 15 let. Příslušná k rozhodování o dávkách je krajská pobočka Úřadu práce.

Podle zákona o sociálních službách mají nárok na příspěvek na péči osoby splňující zákonné podmínky a mimo jiné i minimální věk jednoho roku. O příspěvku dále rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce.

Příspěvek na mobilitu je 550 korun českých za kalendářní měsíc. Příspěvek na zdravotní pomůcku se liší podle příjmů osob a osob s ní společně posuzovaných, v maximální výši 200 000 korun českých a v případě, že v 60 kalendářních měsících po sobě jdoucích součet vyplacených příspěvků nepřesáhne 800 000 případně 850 000 korun českých v případě, že byl poskytnut příspěvek na svislé zdvihací nebo šikmé zvedací plošiny. Výše příspěvku na péči se pohybuje od 3 300 do 13 200 korun českých.

Současná právní úprava není diskriminační ve vztahu k rovnosti mužů a žen.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Navrhovaná právní úprava počítá se zrušením podmínky dosažení minimálně jednoho roku u zdravotně postižených dětí, které nově budou mít nárok na příspěvky na mobilitu, zvláštní pomůcky, nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením a nárok na příspěvek na péči i před dosažením jednoho roku a v případně diagnostikovaného zdravotního postižení.

Navrhovaná právní úprava není diskriminační ani ve vztahu k rovnosti mužů a žen.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní v jejím celku

Ačkoliv je Česká republika vázaná Úmluvou o právech dítěte, v současné chvíli nedostává závazkům v oblasti podpory a umožňování péče o děti se zdravotním postižením v rodinném prostředí zajištěním dostatečné podpory pro jejich rodiče nebo opatrovníky. Zatížené rodiny jsou nucené počkat minimálně do jednoho roku dítěte, aby si mohli o některý z příspěvků zažádat. Péče o zdravotně postižené dítě je velmi finančně nákladná, a některé z těchto rodin jsou závislé na státní finanční podpoře. Absence této podpory může zásadním způsobem ovlivnit život a zdraví postiženého dítěte, ale i vnitřní stabilitu pečující rodiny.

Podle dat z roku 2017 se jednalo o 323 dětí, jejichž rodiče si v tomto roce zažádali o příspěvek na péči a které tedy neměli před rokem 2017 nárok na některý z příspěvků.

Navrhovaná právní úprava výše zmíněné nedostatky odstraňuje a dává možnost zatíženým rodinám získat příspěvek na péči, případně další příspěvky i dříve, než při dosažení jednoho roku věku dítěte. Toto opatření významným způsobem ulehčí zatížením rodinám už tak náročnou péči o zdravotně postižené dítě a minimalizuje počet zdravotně postižených dětí umístěných do ústavní péče z důvodu nedostatečné finanční kapacity ve vztahu péče o dítě. Dále také vyřeší Organizací spojených národů kritizované soustavné porušování Úmluvy o právech dítěte.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních dvorů orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Navrhovaná právní úprava je v souladu s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních dvorů orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

6. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Navrhovaná právní úprava je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

7. Předpokládány hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, rozpočty krajů a obcí, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny a dopady na životní prostředí

Výše příspěvku na péči o zdravotně postižené dítě je na při I. stupni závislosti 3 300 korun českých, II. stupni závislosti 6 600 korun českých, III. stupni závislosti 9 900 korun českých a IV. Stupni závislosti 13 200 korun českých. V roce 2017 byl celkový počet dětí, jejichž rodiče si požádali o příspěvek na péči, který byl přiznán, u I. stupně 145, u II. stupně 107, u III. stupně 53 a u IV. stupně 18. Celkové roční náklady byly ve výši 23 364 000 korun českých.

Podle zákona o sociálních službách je k výplatě příspěvků na péči o zdravotně postižené dítě příslušná krajská pobočka Úřadu práce. Podle § 101a zákon o sociálních službách tento příspěvek vyplácí kraje ze svých prostředků získaných na základě dotací od Ministerstva práce a sociálních věcí. V příloze tohoto zákona je doplněná tabulka, v jakém rozsahu jsou dotace jednotlivým krajům poskytovány.

Vzhledem k tomu, že navrhovaná právní úprava počítá s přiznáním příspěvku už od narození dítěte, za splnění ostatních podmínek, by se celková výše nákladů na sociální dávky zvýšila o výši nákladů rovnající se ročním nákladům. Navrhovaná právní úprava by měla předpokládaný dopad na státní rozpočet ve výši přibližně 24 miliónů korun českých. V níže uvedené tabulce je i doplněná předpokládaná částka, o kterou se předpokládané výdaje jednotlivých krajů na poskytování příspěvků na péči o zdravotně postižené dítě zvýší.

Kraj	V %	V Kč
Praha	8,08	1 887 811
Jihočeský	6,67	1 558 379
Jihomoravský	9,21	2 151 824

Karlovarský	3,40	794 376
Královéhradecký	5,46	1 275 674
Liberecký	4,14	967 270
Moravskoslezský	11,99	2 801 344
Olomoucký	7,81	1 824 728
Pardubický	5,37	1 254 647
Plzeňský	4,86	1 135 490
Středočeský	10,93	2 553 685
Ústecký	9,71	2 268 644
Vysočina	5,30	1 238 292
Zlínský	7,07	1 651 835

V případě příspěvků na mobilitu by se roční náklady na sociální dávky zvýšili o 550 korun českých na jedno dítě a za jeden kalendářní měsíc. Lze předpokládat, že vzhledem k datům z roku 2017, se roční náklady na sociální dávky zvýší o 2 131 800 korun českých. O tyto náklady se obdobně jako o příspěvky na péči o zdravotně postižené dítě poměrně rozdělí kraje.

V případě příspěvků na zdravotní pomůcky lze předpokládat zanedbatelné navýšení, vzhledem k tomu, že jsou pomůcky zpravidla poskytovány jednorázově, zkrácení věku, od kterého lze příspěvek na pomůcku obdržet výrazně neovlivní celkové náklady na sociální dávky.

Navrhovaná právní úprava umožní rodinám s postiženým dítětem dřívejší možnost spolufinancování náročné péče o postižené dítě. Lze předpokládat, že se výrazně sníží počet postižených dětí odkládaných do ústavní péče a také snížení stresorů u zatížených rodin.

Navrhovaná právní úprava nemá dopady na životní prostředí a národnostní menšiny.

Navrhovaná právní úprava nemá dopady na rozpočty krajů a obcí.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava nezavdává vzniku žádných korupčních rizik.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nemá vliv na bezpečnost nebo obranu státu.

Zvláštní část

ČÁST PRVNÍ

K čl. I bodu 1

U osoby, která má nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením nebude v případě nároku na příspěvek na mobilitu vyžadováno dosažení jednoho roku věku. Nárok na příspěvek bude mít osoba se zdravotním postižením již v případě diagnostikovaného zdravotního postižení, respektive narození a diagnostikovaného zdravotního postižení.

K čl. I bodu 2 a 3

V případech neuvedených v § 9 odst. 5 bodech 2 a 3 budou mít osoby splňující další zákonné podmínky nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku. Nově tedy osoby mladší jednoho roku budou mít možnost získat příspěvek na zvláštní pomůcky.

K čl. I bodu 4

Vzhledem ke zrušení podmínky dosažení 1 roku v případech nároku na příspěvek na mobilitu nebo v případech příspěvku na zvláštní pomůcku, budou mít osoby se zdravotním postižením nárok na získání průkazu osob se zdravotním postižením i před dosažením jednoho roku věku.

ČÁST DRUHÁ

K čl. III bodu 1

Z podmínek nároku na příspěvek na péči bude odstraněna podmínka dosažení jednoho roku věku.

ČÁST TŘETÍ

K čl. V

Navrhovaná právní úprava počítá s nabytím účinnosti od 1. ledna 2021 z důvodu reflektování změn, tímto návrhem předpokládanými, v návrhu státního rozpočtu na rok 2021.

V Praze dne 16. ledna 2020.

Mgr. Vít Rakušan v.r.

Ing. Jan Farský v.r.

Mgr. Věra Kovářová v.r.

Mgr. Petr Gazdík v.r.

Ing. Jana Krutáková v.r.

Ing. Petr Pávek v.r.

Ing. Monika Červíčková

Bc. Lucie Šafránková

Mgr. Bc. Pavla Golasowská, DiS.

MUDr. Vít Kaňkovský

Doc. PaedDr. Ilona Mauritzová, Ph.D.

Mgr. Helena Langšádlová

Mgr. Marek Výborný

Mgr. Jan Čížinský

MVDr. Pavel Bělobrádek, Ph.D., MPA

Ing. Jan Bauer